

Det kongelige olje- og energidepartement
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Oslo, 12. august 2020

Bremangerlandet Vindpark AS – Klage på godkjenning av detaljplan og MTA

Det vises til oversendelse til Olje- og energidepartementet om endret ilandføringssted 2. juli 2020, godkjenning av detaljplan og MTA 10. juli 2020 og bakgrunn for vedtak 10. juli 2020.

Endret ilandføringssted

NVE var av den oppfatning at ulempene med prosjektet var større enn fordelene og avslo konsesjonssøknaden om vindkraft på Bremangerlandet 1. desember 2015. Oppgradering av fylkesveinettet fra Smørhamn til Oldeide ble vurdert å ha viktig og positiv betydning for lokalsamfunnet da departementet omgjorde NVE sitt avslag slik at vindkraftanlegget fikk konsesjon 6. juni 2017. Konsesjonær ønsker nå å endre ilandføringssted til Oldeide.

Det fremgår på side 14 i bakgrunn for vedtak at konsesjonær er av den oppfatning at ilandføring fra Smørhamn, slik som opprinnelig planlagt, vil øke kostnadene fra ca. kr. 32,5 millioner til ca. kr. 300 millioner. Dette vil angivelig sette hele prosjektet i fare. De økte kostnadene forklares med at de turbinene det nå søkes om er større og tyngre sammenlignet med opprinnelige turbiner.

La Naturen Leve er av den oppfatning at departementet ikke uten videre bør akseptere en slik saksfremstilling.

Nederst på side 14 i bakgrunn for vedtak opplyses at kr. 32,5 millioner som opprinnelig skulle brukes på oppgradering av fylkesveien nå skal gå til kompensasjon til lokalsamfunnet. Pengene vil derfor tilfalle Bremanger kommune. Det vil i praksis si at dersom estimatet for opprinnelig oppgradering av fylkesveien er satt for lavt, er kompensasjonen til Bremanger kommune for liten.

La Naturen Leve minner om at Bremangerlandet Vindpark AS driver for egen regning og risiko. Konsesjonær har på eget initiativ selv valgt en løsning med lengre og tyngre turbiner sammenlignet med konsesjonsgitt løsning.

På side 12 i bakgrunn for vedtak framgår det at de nye turbinene antas å produsere ca. 300 GWh årlig, sammenlignet med ca. 250 GWh i opprinnelig løsning. Økningen på 50 GWh utgjør 20 % og er dermed vesentlig. La Naturen Leve stiller spørsmål

med hvordan denne vesentlige økning i inntektene er hensyntatt når utbygger hevder at kostnadene ved oppgradering av fylkesveien fra Smørhamn til Oldeide vil sette prosjektet i fare.

La Naturen Leve stiller også spørsmål ved følgende: Dersom det var rom for å dekke kostnadene til forbedring av fylkesveinettet i en av de aller beste prosjektøkonomiene da departementet gav konsesjon 6. juni 2017, hvorfor er ikke det samme mulig i 2020 når utbygger selv fremhever at prosjektøkonomien er vesentlig forbedret med de nye turbinene?

La Naturen Leve mener utbyggers forklaring virker lite troverdig, og er av den oppfatning at dette er noe departementet ikke bør akseptere.

Konsesjonær er av den oppfatning at merkostnaden ved oppgradering av fylkesveien fører til at prosjektet ikke er samfunnsøkonomisk lønnsømt. Det vil altså si at konsesjonær selv er av den oppfatning at ulempene ved prosjektet er større enn fordelene. Konsekvensen av dette bør være at konsesjonen trekkes tilbake.

Negative grunneiere

Et vindkraftverk som tildeles konsesjon får rett til å ekspropriere en leierett i utmarken til negative grunneiere. Det er altså ikke selve utmarken som blir ekspropriert. La Naturen Leve er av den oppfatning at det må bringes klarhet i hjemmelsgrunnlaget for ekspropriasjon.

Utmarken i planområdet består i helhet av sameier. Det er negative grunneiere i alle sameiene. I Sameigelova paragraf 4 fremgår blant annet følgende: «Eit fleirtal kan gjera vedtak om styring og utnytting i samsvar med det sameigetingen er etla eller skikka til. Vedtaket må ikkje stride mot lova her eller gå ut på urimeleg kostnad eller på å gjera tingen om til noko anna. Vedtaket må ikkje gå ut på å avhende heile tingen eller stykke eller verde som sameigar treng til den utnyttinga tingen er etla eller vanleg brukt til.»

D.v.s at flertallet i et sameie ikke kan pålegge negative grunneiere at utmarken skal benyttes til vindkraft.

Hjemmel for ekspropriering

Forurensningsloven paragraf 28 inneholder blant annet følgende ordlyd: «Ingen må tømme, etterlate, oppbevare eller transportere avfall slik at det kan virke skjæmmende eller være til skade eller ulempe for miljøet.»

Paragraf 37 inneholder blant annet følgende ordlyd: «Kommunen kan gi pålegg om at den som har etterlatt, tømt eller oppbevart avfall i strid med paragraf 28 skal fjerne det, rydde opp innen en viss frist, eller at han skal dekke rimelige utgifter som noen har hatt til fjerning eller opprydding.»

I de fleste tilfeller vil fjerningskostnader for vindturbiner høyst sannsynlig langt overstige det grunneierne mottar i kompensasjon.

La Naturen Leve etterlyser hvilken hjemmel myndighetene har for å pålegge negative grunneiere den økonomiske risikoen for fjerningskostnadene i tilfelle vindkraftverk blir nedlagt eller går konkurs.

Oreigningslova paragraf 2 inneholder en liste med 55 områder der myndighetene kan sette i verk ekspropriasjon dersom det er behov for det. Disse områdene omfatter i stor grad offentlig velferd og offentlig infrastruktur. Forutsetningen for ekspropriasjon er: «Vedtak eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast utan det må reknast med at inngrepet tvillaust er til meir gagn enn skade.»

Vindkraft er nevnt som en del av nummer 19 i listen nevnt ovenfor. I motsetning til for vannkraft er det ikke krav om offentlig eierandel i vindkraftanlegg.

Det er overveiende sannsynlig at inntektene fra vindkraftanlegg kan havne for eksempel i det som normalt omtales som skatteparadis. 18. februar 2020 ble det kjent gjennom media at Cayman Islands er svartelistet av EU's finansministre.

Utbedring av fylkesveien fra Smørhamn til Oldeide var et vesentlig argument i departementet sin vurderingen av om fordelene ved prosjektet var større enn ulempene.

La Naturen Leve er av den oppfatning at det ikke er sannsynliggjort at fordelene ved ekspropriasjon er større enn ulempene, og at vilkåret for ekspropriasjon dermed ikke er tilstede.

TV- og radiosignaler

Norges Televisjon er områdekonsesjonær og har absolutt dekningsforpliktelse for Bremangersenderen som er en av hovedsenderne til Norges Televisjon. Høringsuttalelsen fra Norges Televisjon er datert 6. desember 2019.

På side 26 i bakgrunn for vedtak 10. juli 2020 konstaterer NVE at det ikke er inngått minnelig avtale mellom Bremangerlandet Vindpark AS og Norges Televisjon om avbøtende tiltak som skal hindre at vindkraftverket fører til redusert kvalitet på TV- og radiosignaler.

NVE aksepterer at dersom slik avtale ikke inngås, så er det tilstrekkelig at vindkraftverket utarbeider en tiltaksplan som beskriver avbøtende tiltak som godkjennes av NVE.

La Naturen Leve mener dette ikke er godt nok.

NVE sitt avslag på konsesjonssøknad 1. desember 2015 var blant annet begrunnet med usikkerhet rundt virkninger for Norkrings hovedsender i planområdet.

Konsesjonær var også involvert i utbyggingen av vindkraftverket på Hennøy, også det i Bremanger kommune, med konsesjon 20. juni 2017. Det er på det rene at innbyggere i Berle og Nordgulen fortsatt har problemer med TV – signalene som et resultat av vindkraftanlegget på Hennøy.

La Naturen Leve er av den oppfatning at Bremangerlandet Vindpark AS ikke bør ha konsesjon før TV – signalene i Berle og Nord-Gulen er rettet.

Bygging på myr

På side 41 i bakgrunn for vedtak fremgår det at NVE aksepterer at turbiner og veier bygges på myr.

La Naturen Leve viser til at Stortinget er av den oppfatning at bevaring av myr er et viktig klima- og miljøtiltak. 11. april 2019 legger Stortinget derfor til rette for stans av nydyrking på myr.

På Bremangerlandet er det flere turbiner i myr sammenlignet med opprinnelig løsning, og de nye veiene vil i praksis kunne fungere som dreneringskanaler.

La Naturen Leve mener departementet bør vurdere om plassering av turbiner og veier er i strid med Stortingets og regjeringens vedtatte politikk på området.

Større turbiner, fugletrekk og rødlistede arter

I forbindelse med NVE sitt avslag 1. desember 2015 vises det på side 20 i bakgrunn for vedtak til at Miljødirektoratet har gitt konfliktkategori D - E for vindkraftanlegget på Bremangerlandet. Det vil i praksis si at det er svært vanskelig eller umulig med avbøtende tiltak.

Fylkesmannen i Vestland skriver i klage på godkjenning av MTA for Lutelandet i Fjaler kommune i Sogn og Fjordane 19. august 2019 sidene 3 og 4 at man allerede i 2011, ved hjelp av fugleradar, konstaterte at det gikk et langt mer omfattende trekk over Bremangerlandet enn ute ved sjøen. Et ganske konservativt anslag tilsier at et par millioner trekkfugler årlig passerer over det arealet der Bremangerlandet vindkraftanlegg er tenkt plassert.

Fylkesmannen sin klage er vedlagt dette brevet. I tillegg til vurderingene ovenfor vises det til kartet på side 6. Den øverste ovale markeringen er Bremangerlandet.

I nasjonal ramme for vindkraft som ble overlevert fra NVE til OED 1. april 2019 er den delen av Bremanger kommune hvor planområdet er lokalisert ekskludert av NVE, ref. oppdatert eksklusjonskart 20, side 11. På side 4 om kart 20 fremgår det at «Analyseområdet anses som svært viktig for fugletrekk.»

Det er altså av nasjonal betydning at det ikke kommer vindkraft på Bremangerlandet.

Konklusjon

La Naturen Leve er av den oppfatning at flertallet i et sameie ikke kan pålegge negative grunneiere at utmarken skal benyttes til vindkraft.

La Naturen Leve er også av den oppfatning at det ikke er sannsynliggjort at fordelene ved ekspropriasjon er større enn ulempene, og at vilkåret for ekspropriasjon dermed ikke er tilstede.

Konsesjonær er av den oppfatning at merkostnaden ved oppgradering av fylkesveien fører til at prosjektet ikke er samfunnsøkonomisk lønnsømt. Det vil altså si at konsesjonær selv er av den oppfatning at ulempene ved prosjektet er større enn fordelene. Konsekvensen av dette bør være at konsesjonen trekkes tilbake.

Energiloven paragraf 10-3, 4. ledd lyder som følger:

«Dersom konsesjon er gitt på grunnlag av uriktige eller ufullstendige opplysninger om forhold av vesentlig betydning, eller konsesjonæren overtrer denne lov eller bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av loven, kan konsesjonen trekkes tilbake.»

La Naturen Leve fastholder vår konklusjon i høringsinnspillet 4. desember 2019 om at konsesjonen til Bremangerlandet Vindpark AS er gitt på sviktende grunnlag, og dermed bør trekkes tilbake.

For utfyllende kommentarer viser vi til vårt høringsinnspill 4. desember 2019 og til vårt tillegg til høringsinnspill 12. juni 2020.

Vennlig hilsen
La Naturen Leve

Marino J. Ask
Styreleder

Inger Leirvåg
Styremedlem

Kopi: Bremanger kommune

Vedlegg: Fylkesmannen sin klage 19. august 2019

Vedlegg: La Naturen Leve – Innspill til søknad om endringer 4. desember 2019

Vedlegg: La Naturen Leve – Tillegg til høringsinnspill 12. juni 2020